

Utredarnas svar på frågor om rapporten *Mervärdesskatt för den ideella sektorn, m.m.*

Vad innebär förslagen?

I rapporten Ds 2009:58 lämnar utredarna regeringsrådet Lennart Hamberg och departementsrådet Maj-Britt Grufberg ett antal förslag till ändringar av momslagen.

I rapporten föreslås bland annat att vissa begrepp i momslagen anpassas ytterligare till EG-rätten och att de särskilda momsreglerna för ideella föreningar och registrerade trossamfund slopas. Bakgrunden är att Europeiska kommissionen konstaterar att de särskilda momsreglerna för allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund strider mot EG:s momsdirektiv och därför har beslutat att inleda ett fördragsbrottsförfarande mot Sverige.

Det är viktigt att verksamhet som i dag är skattebefriad även fortsättningsvis kan vara det, i den mån det är möjligt enligt momsdirektivets bestämmelser. Därför har en översyn gjorts av de befintliga undantagen i momslagen och dessa har anpassats ytterligare till de undantag från moms som gäller enligt EG-rätten. Undantag för mervärdesskatt föreslås även i fortsättningen gälla för allmännyttiga ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund som tillhandahåller social omsorg inklusive sjuvård, idrottstjänster och fysisk träning, vissa kulturella tjänster och utbildningstjänster. Det föreslås att ett särskilt undantag införs för penninginsamlingsevenemang, som innebär att varor och tjänster i begränsad utsträckning kan säljas utan mervärdesskatt i syfte att finansiera en ideell verksamhet. Försäljning av skänkta varor som görs av allmännyttiga ideella föreningar eller registrerade trossamfund ska vara momspliktig men en reducerad mervärdesskattesats (sex procent) föreslås.

För att minska den administrativa bördan för de som eventuellt kommer att omfattas av momssystemet genom förslagen föreslås en skattebefrielse för företag med skattepliktig omsättning som uppgår till högst 250 000 kronor per år. Reglerna kommer även att gynna alla småföretag, oavsett företagsform. Ett annat förslag som ska förenkla för företagen är en förändring av reglerna om så kallad frivillig skattskyldighet för lokaluthyrning. Det blir istället vanliga momsregler som ska gälla, dvs. vanlig skatteplikt. Åtgärden bidrar till att minska hanteringskostnaderna för ett idag krångligt och administrativt betungande system.

Informations- och utbildningsinsatser för den ideella sektorn bör genomföras innan reglerna träder i kraft. I syfte att följa upp konsekvenserna av förslagen föreslås att Skatteverket i dialog med den ideella sektorn, genomför en utvärdering 2013.

Vad innebär förslagen för den ideella sektorn?

Det är viktigt att verksamhet som i dag är skattebefriad även fortsättningsvis kan vara det, i den mån det är möjligt enligt momsdirektivets bestämmelser. För att underlätta för den ideella sektorn föreslås att ett antal undantag från skatteplikt i momsdirektivet införs i momslagen.

Det som kommer att undantas i fall en allmännyttig ideell förening, en stiftelse eller ett registrerat trossamfund tillhandahåller tjänsten är bl.a. tjänster i form av idrott och fysisk träning, kultur och folkbildning m.m., omsättning till medlemmar och

penninginsamlingsevenemang. I syfte att underlätta för den ideella sektorn föreslås även reducerad mervärdesskattesats (sex procent) på humanitära organisationers försäljning av skänkta varor.

Skattebefrielse för småföretag med en omsättning om högst 250 000 kronor per år föreslås. Detta för att minska den administrativa bördan som annars skulle uppstå för ideell sektor samt för att majoriteten av aktörerna inom ideell sektor även fortsättningsvis ska kunna verka under samma förutsättningar som idag.

Varför förslår utredarna dessa ändringar av momslagen?

Europeiska kommissionen har anfört att de särskilda momsreglerna för allmännyttiga ideella föreningar och registrerade trossamfund strider mot EG:s momsdirektiv. Kommissionen har även kritiserat att vissa begrepp i den svenska momslagen inte har samma formella definition av begreppet beskattningsbar person som i momsdirektivet.

Genom förslaget till skattebefrielse för småföretag minskar den administrativa bördan för såväl den ideella sektorn som för företag i allmänhet. Det kommer dock att vara möjligt att kunna välja att omfattas av skattskyldighet vilket blir fördelaktigt för de föreningar eller småföretag som har högre ingående än utgående moms i den skattskyldiga verksamheten. Även förslaget avseende verksamhetslokaler är ett led i regelförenklingsarbetet.

Kommer ideell sektor att drabbas ekonomiskt av utredarnas förslag?

Utvidgade undantag från skatteplikt föreslås i momslagen och genom detta kommer stora delar av ideell sektor att kunna bedriva skattefri verksamhet. Eventuell verksamhet som är inriktad på finansiering, t.ex. försäljning av varor kommer dock vanligen att beskattas. I de fallen får föreningen, stiftelsen eller trossamfundet också avdragsrätt för den moms man betalat vid inköp av varor m.m. enligt momslagens regler. Om föreningen inte omsätter mer än 250 000 kronor per år för denna typ av omsättning är man skattebefriad enligt förslagen om skattebefrielse för småföretag och behöver inte ta ut moms av kunden och inte heller redovisa moms till Skatteverket.

Det är angeläget att förslagen inte försämrar ekonomin för ideell verksamhet, vilket i sin tur kan påverka aktiviteten i sektorn. Eventuella sådana effekter kan medföra att ytterligare kompensationsåtgärder kan bli aktuella. Det vore önskvärt att kunna beskriva och analysera konsekvenserna av de föreslagna lagändringarna i siffror för såväl hela som delar av den ideella sektorn. Den ideella sektorn är dock för närvarande inte grundligt kartlagd. För närvarande saknas i stor utsträckning statistik om den ideella sektorns ekonomiska verksamhet. Det är därmed inte heller möjligt att på ett mer kvalificerat sätt bedöma om ytterligare någon del av den ideella sektorn kommer att påverkas så negativt att särskilda kompenserande åtgärder borde vidtas.

En generell åtgärd som - trots avsaknad av kvalitetssäkrade uppgifter om storleken på vad som kunde behöva kompenseras - kan övervägas är att öka de statliga organisationsbidragen till den ideella sektorn. Något färdigt förslag i denna fråga lämnas dock inte. Detta beror dels på bristen på statistik om den ideella sektorns ekonomiska verksamhet, dels på kravet att alla förslag ska vara finansierade. De hyresgäster inom den ideella sektorn som kan få ökade

lokalkostnader till följd av förslaget om moms på uthyrning av verksamhetslokaler borde kompenseras för detta och ett alternativ till en sådan individuell kompensationsordning skisseras.

Förslag lämnas om en utvärdering av konsekvenserna för den ideella sektorn genom vilket man ska kunna följa upp effekterna av den nya lagstiftningen. En sådan utvärdering bör kunna ge ett förbättrat underlag för att bedöma om det finns behov av eventuella kompletterande kompensatoriska åtgärder eller andra justeringar av det föreslagna regelverket. Skatteverket föreslås ansvara för utvärderingen som ska ske i dialog med den ideella sektorn.

Vad kommer nu att gälla för second hand butiker?

Second hand försäljning bedriven av allmännyttiga ideella föreningar, stiftelser och registrerade trossamfund ska beläggas med sex procent utgående moms. En sådan ”lågmoms” innebär en förbättring jämfört med dagsläget eftersom de då samtidigt får rätt att dra av moms.

Hur ska de små föreningarna klara av att lära sig momssystemet?

Förslag lämnas om att Skatteverket ska genomföra informations- och utbildningsinsatser för den ideella sektorn innan reglerna träder i kraft. Dessutom kommer skattebefrielsen för småföretag att gälla för ideell sektor och de som har en omsättning, beräknad enligt momslagen, som understiger 250 000 kronor per år. Det innebär att det varken blir nödvändigt att ta ut moms vid försäljning eller att deklarerat enligt momslagen.

Vad innebär förslagen för svenska företag?

Förslag om skattebefrielse för småföretag lämnas. Omsättningsgränsen föreslås bli 250 000 kronor per år. Ändringarna förutsätter dock att Europeiska rådet ger tillstånd till beloppsnivån. Förslaget innebär en minskad administrativ börda för svenska småföretag, oavsett företagsform, inte minst i etablerings- och startskede.

Vad innebär förslagen för de som hyr ut verksamhetslokaler?

Dagens krångliga regler som gäller vid uthyrning av verksamhetslokal och som innebär skattefrihet med möjlighet till frivilligt inträde i momssystemet slopas. Uthyrning av verksamhetslokal blir då skattepliktig utan Skatteverkets beslut. Moms ska istället alltid tas ut vid uthyrning av lokaler. De nya reglerna föreslås införda efter en övergångsperiod.